

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«НАУКОВИЙ ОБРАЗ СВІТУ»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Науковий образ світу
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	2 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1TfiV6FwycO5DbLPKT_Yo595u-AIWA-sKK/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Байрамова Олена Вікторівна	
Науковий ступінь	кандидатка філософських наук
Вчене звання	доцентка
Посада	доцентка кафедри суспільно-наукових дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	Академічні студії Філософія
Напрями наукових досліджень	Філософський вимір сучасного менеджменту та економіки; методологія наукового пізнання; проблеми формування культурної ідентичності та комунікативної компетентності в умовах глобалізації
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://scholar.google.com.ua/citations?user=adMYwMgA-AAJ&hl=uk ORCID https://orcid.org/0000-0002-2836-7037
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/bajramova-portfolio.pdf

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Науковий образ світу» є міждисциплінарним освітнім компонентом, що інтегрує знання з природничих, гуманітарних та точних наук у єдину цілісну систему. В епоху інформаційного шуму та стрімкого технологічного прогресу важливо не лише володіти

вузькопрофесійними навичками, а й розуміти фундаментальні закони, за якими функціонує Всесвіт, природа та соціум. Курс розкриває еволюцію наукових уявлень від античності до сучасності: від механістичної картини світу Ньютона до теорії відносності, квантової механіки, генетики та синергетики. Особлива увага приділяється методології наукового пізнання, що дозволяє відрізняти об'єктивні факти від псевдонаукових маніпуляцій.

Предметом вибіркового освітнього компонента «Науковий образ світу» є історія формування, сучасний стан та методологічні засади наукової картини світу, що охоплює рівні мікро-, макро- та мегасвіту.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у студентів наукового світогляду, розвиток системного мислення та здатності аналізувати складні природні й соціальні явища крізь призму сучасних наукових досягнень.

Завдання навчального компонента передбачають ознайомлення з ключовими науковими революціями та зміною парадигм, вивчення принципів самоорганізації матерії (синергетика), розуміння місця людини в еволюційному процесі (антропний принцип) та усвідомлення етичних викликів, які ставить перед людством сучасна наука (біоетика, штучний інтелект, екологія).

В результаті вивчення вибіркового освітнього компонента «Науковий образ світу» здобувачі повинні:

знати:

- критерії науковості знання (верифікація, фальсифікація) та відмінність науки від інших форм пізнання;
- основні етапи розвитку наукової картини світу (класична, некласична, постнекласична наука);
- фундаментальні концепції сучасної космології (теорія Великого вибуху), біології (синтетична теорія еволюції) та екології (вчення про ноосферу);
- сутність глобальних проблем сучасності та роль науки у їх вирішенні.

вміти:

- застосовувати науковий метод для аналізу інформації та критичного оцінювання фактів;
- аргументовано дискутувати щодо етичних проблем науково-технічного прогресу;
- використовувати системний підхід для пояснення взаємозв'язків між природними та соціальними процесами;
- розрізняти наукові теорії, гіпотези та псевдонаукові міфи.

Пререквізити. Вивчення дисципліни здійснюється у другому семестрі та базується на знаннях загальноосвітніх предметів середньої школи, а також на результати навчання першого семестру. Фундаментальною основою для опанування курсу є обов'язкова дисципліна «Філософія», яка формує розуміння сутності буття та пізнання, а також «Історія та культура України», що надає контекст розвитку науки як культурного феномену. Важливим підґрунтям є також знання з курсу «Вища математика», що розвиває абстрактно-логічне мислення, необхідне для розуміння точних наук.

Постреквізити. Сформований науковий світогляд є наскрізним для подальшого навчання та слугує базою для опанування обов'язкових дисциплін старших курсів. Зокрема, навички роботи з даними та розуміння закономірностей використовуються при вивченні «Статистики» у третьому семестрі. Розуміння впливу технологічного прогресу на суспільство поглиблюється в курсі «Цифрові технології в управлінні» у четвертому семестрі, а етичні аспекти науки та відповідальності людства розглядаються в рамках дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» у шостому семестрі. Кінцевою ланкою є курс «Основи наукових досліджень в менеджменті» у восьмому семестрі, де методологія наукового пізнання застосовується безпосередньо для написання кваліфікаційної роботи.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Наука як феномен культури та спосіб пізнання світу	– освітній процес ґрунтується на поєднанні лекційних та практичних форм навчання. Лекційні заняття проводяться у форматі оглядових, проблемних лекцій та лекцій-візуалізацій (демонстрація будови Всесвіту, мікросвіту та еволюційних процесів) і спрямовані на формування цілісної природничо-наукової картини світу. Практичні заняття реалізуються у формі семінарів-дискусій, що передбачають обговорення глобальних проблем сучасності, етичних викликів науки та розвиток навичок критичного мислення.; – для формування дослідницьких і світоглядних компетентностей застосовуються інтерактивні методи навчання, зокрема аналіз історико-наукових кейсів (case study), мозковий штурм, робота в малих групах, проведення уявних експериментів, а також виконання аналітичних завдань з розрізнення наукового та псевдонаукового знання у межах самостійної роботи здобувачів освіти. Методи оцінювання Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою і включає: - поточний контроль: усне опитування, експрес-тестування, розв'язання ситуаційних задач та захист індивідуальних завдань; - модульний контроль: письмова модульна контрольна робота (МКР) після завершення змістовного блоку; - підсумковий контроль: залік (письмова робота з теоретичними завданнями).
Тема 2	Історична еволюція наукової картини світу	
Тема 3	Сучасна космологія	
Тема 4	Фізична картина світу	
Тема 5	Системна організація матерії та синергетика	
Тема 6	Хімічна та геологічна картина світу	
Тема 7	Біологічна картина світу	
Тема 8	Біосфера та ноосфера: вчення В. І. Вернадського	
Тема 9	Людина в науковій картині світу	
Тема 10	Наука і майбутнє цивілізації	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу з дисципліни «Науковий образ світу» передбачає використання спеціалізованих навчальних аудиторій, оснащених сучасними технічними засобами навчання, а також бібліотечних фондів, у тому числі електронних ресурсів.

Для візуалізації навчального матеріалу під час лекційних і семінарських занять використовується мультимедійне обладнання, зокрема комп'ютерна техніка та мультимедійний проєктор. Виконання практичних і самостійних завдань, підготовка до семінарів і опрацювання навчальних матеріалів забезпечуються доступом до мережі Інтернет через безкоштовне Wi-Fi покриття.

Форми та методи контролю

Система оцінювання знань здобувачів включає поточний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточне оцінювання здійснюється систематично під час практичних і семінарських занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних основ наукової картини світу, сформованості навичок критичного аналізу інформації та наукового прогнозування, а також уміння аргументовано розрізняти об'єктивні факти від псевдонаукових теорій та міфів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю.

Участь студентів у навчальному процесі реалізується через усні виступи, презентації результатів досліджень космологічних чи біологічних концепцій, доповіді за результатами розбору історико-наукових кейсів, а також активне залучення до фахових дискусій та мозкових штурмів щодо етичних викликів сучасної науки. Письмова складова роботи охоплює виконання контрольних і тестових завдань, підготовку рефератів, рефлексивних есе та конспектів за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання..

Методи поточного контролю.

Методичний інструментарій поточного контролю з дисципліни «Науковий образ світу» поєднує усні та письмові форми оцінювання. Усний контроль здійснюється у формі опитувань, співбесід і участі здобувачів у семінарських дискусіях. Письмові види робіт включають виконання індивідуальних і групових завдань, опрацювання ситуаційних задач (наприклад, проведення уявних експериментів) та підготовку коротких аналітичних відповідей. Оцінювання також ґрунтується на спостереженні за активністю здобувачів під час обговорення глобальних суспільних і екологічних проблем, перевірці результатів презентацій, а також проведенні експрес-тестування з використанням завдань відкритого й закритого типів.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6,7)	Семінар 5 (Тема 8,9)	Семінар 6 (Тема 10)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання у закладі вищої освіти.

Модульний контроль проводиться на завершальному занятті змістового модуля у формі письмового тестування.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Науковий образ світу» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.

До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	1-2	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів під час практичних (семінарських) занять, зокрема перевірку засвоєння теоретичного матеріалу на основі усних відповідей, участі в обговореннях, підготовки доповідей, повідомлень і презентацій.

Оцінювання також передбачає виконання індивідуальних та групових завдань, розв'язання ситуаційних кейсів, підготовку письмових робіт за темами самостійного опрацювання, узагальнення навчального матеріалу та формулювання висновків.

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом тестування, виконання письмових контрольних робіт, а також у формі підсумкового контролю. Заохочується підготовка навчально-наукових матеріалів (тез доповідей, коротких оглядів тощо), що сприяє розвитку навичок самостійної навчальної та професійної діяльності.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітнього компонента «Науковий образ світу» вимагає від здобувачів освіти високої самодисципліни та відповідального ставлення до навчального процесу. Обов'язковими умовами є регулярне відвідування лекційних і практичних занять, активна участь в аудиторній роботі, а також своєчасне і якісне виконання всіх видів самостійних та контрольних завдань, передбачених програмою. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом відпрацювання відповідних тем.

Невіддільною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та культури поведінки. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійне виконання всіх письмових робіт, доповідей та презентацій. Будь-які запозичення думок чи текстів інших авторів мають супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних, списування, обман, хабарництво чи необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Висоцький М. В. Практикум з курсу «Науковий образ світу»: посібник для викладачів та студентів / М.В.Висоцький, І.С.Коломієць, В.В.Ніконова, О.В.Пилиповський, Є.А.Слюсар. К. : ВІК Принт, 2021. 200 с.
2. Єжов С. М. Науковий образ світу. Інформаційний світ. Наука і непізнане : навч. посіб. / С. М. Єжов. К. : ВПЦ "Київський університет", 2021. 148 с.
3. Єжов С. М. Науковий образ світу. Історія. Мегасвіт : навч. посібник / С.М.Єжов. К. : КНУ ім. Т.Шевченка, 2022. 125 с.
4. Єжов С. М. Науковий образ світу. Мікросвіт. Біосвіт : навч. посіб. / С.М.Єжов. К. : ВПЦ "Київський університет", 2020. 157 с.
5. Перетворення буття людини і соціуму в контексті сучасного цивілізаційного розвитку : монографія / [В. П. Мельник, А. Ф. Карась, З. Е. Скринник та ін.] ; за наук. ред. З. Е. Скринник, А. Ф. Карася. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 302 с.
6. Філософські проблеми сучасного наукового пізнання : підручник / Я.В.Тарароєв [та ін.] ; нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Іванченко І. С., 2023. 350 с.

Допоміжна література:

1. Вакулик І. Інтерпретація наукової картини світу в контексті розвитку знань. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2021. №9(3). С. 93-99. DOI: <https://doi.org/10.31548/hspedagog2021.03.093>.
2. Вишинський С. Відчуження раціональності: Загрози, виклики та мислення постгуманізму. *Філософська думка*. 2024. №4. С. 53-61. DOI: <https://doi.org/10.15407/fd2024.04.053>
3. Ніколіна І. Теорії антропогенезу та їх еволюція в науковому дискурсі / І.Ніколіна І.Мазур. *Наукові праці Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія «Історія»*, 2023. №43. С. 54-62. DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2023-43-54-62>
4. Тесленко Т. В. Еволюція концепцій економіки від промислової революції до цифрової / Т.В.Тесленко. *Соціальна філософія та філософія історії*. 2022. № 11. С. 66-78. URL: <https://humstudies.com.ua/article/view/261866/258258>.
5. Folke, C., Polasky, S., Rockström, J. et al. Our future in the Anthropocene biosphere. *Ambio*. 2021. № 50. P. 834–869. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13280-021-01544-8>
6. Kathleen Hall Jamieson, Anne-Marie Mazza, and William Kearney (Eds.) Realizing the Promise and Minimizing the Perils of AI for Science and the Scientific Community. University of Pennsylvania Press. 2024. 281 p. URL: <https://penn.manifoldapp.org/system/resource/8/3/b/83b13404-1bfa-4bfe-a319-74ff1579fc0c/attachment/282a351ddd397b9dd9c6f72de3b8636c.pdf>
7. Shan Y. New Philosophical Perspectives on Scientific Progress. Routledge, 2022. 424 p. URL: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781000780888_A43526669/preview-9781000780888_A43526669.pdf

8. Zachmann K., Gadebusch Bondio M., Jukola S., Sparschuh O. Evidence Contestation. Dealing with Dissent in Knowledge Societies. Routledge, 2022. 336 p. URL:
9. <https://library.oapen.org/bitstream/id/44e77325-bc16-4fbf-a812-3c5417615f53/9781000839852.pdf>

Електронні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
2. Десять технологічних проривів 2025 року: від квантових чипів та супердеревини до електронної рідини. URL: <https://thepage.ua/ua/news/optichni-nanochipi-profilaktika-demenciyi-ta-elektronna-ridina-vidkrittia-2025>.
3. Еволюція моделей структури Всесвіту / Семків Ю.М. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/218/2/Semk%D1%96v_Yu_M-Evolyuts%D1%96ya_modellej_struktury_Vsesv%D1%96tu_2007.pdf
4. Курс лекцій з дисципліни «Концепції сучасного природознавства»
5. Основи антропогенезу. Наукові гіпотези походження та еволюції людини / Психогенетика: курс лекцій. Система електронного забезпечення навчання Запорізького національного університету. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/book/view.php?id=587404&chapterid=1594>.
6. Основи космології / І.А.Климишин. URL: https://www.mao.kiev.ua/biblio/mono/klimishin_ia_osnovi_kosmologiyi.pdf
7. Підкорення стратосфери, зміна генів ДНК та дизайн у Метавсесвіті: 7 інноваційних технологій 2024 року. URL: <https://robotdreams.cc/uk/blog/573-7-innovaciynyh-tehnolohiy-2024-roku>.
8. Системи засад науки та історичні типи наукової раціональності: класичний, некласичний та постнекласичний / професор І.С.Добронравова. URL: <http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/PhN/3-ch.htm>.